

MAGYARSZÉPHELY (hiánypótlás)

A Miniszterelnökség és szakmai háttérintézménye, a Lechner Tudásközpont elkészítette minta Településképi Arculati Kézikönyvét. A Településképi Arculati Kézikönyvek elkészítéséhez ez a kötet példaként szolgál a települések számára a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény végrehajtásában.

A Településképi Arculati Kézikönyvek nevükhöz méltóan településeink sajátos, egyedi arcát, különösen pedig védendő értékeiket hivatottak bemutatni.

A közzétett minta egy fiktív település, Magyarszéphely Arculati Kézikönyvét tartalmazza, benne a Településképi Arculati Kézikönyvekben megjeleníthető összes tartalmi elemmel.

(Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárság)

http://www.kormany.hu/download/f/5a/f0000/magyarszephely_tak.pdf

Tarnabod

Az 1974-es árvíz idején a Tarna elmosta a Tamazsadányi cigánysort, és egy párthatározat alapján 60–70 családot Tarnabodon telepítettek le. A következő évtizedekben az eredeti lakosok jó része elköltözött a faluból. A folyamat eredményeképpen az egykor virágzó helységből, a hevesi kistérség legszegényebb települése lett.

Az évek során utcák tűntek el. Az elmenekülő emberek lakatlan házai áldozatául esnek a szegénységnek. A tél folyamán először a bútorokat, a fa padozatot, a nyílászárókat, majd végül a tető- és födémszerkezetet „hasznosítják” az ottmaradtak. A szabadon maradt falakat pedig az időjárás rövid időn belül erodálja, a ház helyét újra a természet veszi birtokba.

Tarnabod és sok más település esetében a minta Település Arculati Kézikönyv értelmezhetetlen, esetükben alternatív megoldásra, javaslatokra van szükség.

Pető Zoltánnak – a 700 lelkes, 90 százalékban roma település polgármesterének – köszönhetően Tarnabod szociális kísérletek helyszíne. Legismertebb a 2004-ben indult Befogadó Falu Program, amely során nagyvárosi hajléktalanok kaptak lehetőséget új életet kezdeni.

http://magyamarancs.hu/belpol/befogado_falu_program_tarnabodon_-_fedel_alatt-68251

http://magyamarancs.hu/belpol/az_ugy_hagyott_magyarorszag_6_mezedes_es_keseru_hevesi-72057

A polgármester kísérletet tett az egykori jótermő föld, a település legnagyobb értékének kihasználására is. Közmunkaprogram keretében próbálta bevonni a helyi lakosságot a föld megművelésére. De nem járt sikerrel, a roma lakosság genetikailag nincs kitartó munkára kódolva.

Viszont Tarnabodon igen intenzív a közösségi élet, mely lehetőség a helyiek bevonására, érdekelté téve őket saját jövőjük, élethelyük alakítására.

A 16. Velencei Építészeti Biennále magyar pavilonjának kurátori pályázata lehetőséget nyújthat kilátástalan helyzetben lévő magyar települések jövőképek megfogalmazására, workshop szervezésére és eredményeinek széleskörű bemutatására, szociális építészetben jártas szereplők és a helyi lakosok bevonásával.

A **kiállítás**, a pavilon maga az alapszituációt, a talált helyet, a magára hagyott, fedél nélküli házmaradványok *belső* tereinek világát adja vissza, az ürességet jeleníti meg. Ennek legfontosabb eleme a rossz minőségű, műanyagból készült álmennyezet elbontásával, az üvegtetőn keresztül megnyíló égbolt látványának biztosítása. A nyílászárók szárnyainak eltávolításával az elhagyatottságot tovább erősíti, a belső és külső tér határait pedig elmosza. A külső falakon előtétfallal kialakított nagy (ablak) méretű falmélyedésekben tarnabodi utcaképek, házak jelennek meg. Sötétedés után a tető nélküliséget az üvegtető felett elhelyezett világítótestek hangsúlyozzák. „Ica néni múlt télen megkeresett, hogy biztosítsak számára tüzelőanyagot, különben kénytelen eltüzelní a bútorokat. Viszont az önkormányzat a szén tartalékait már ősszel kiosztotta. Eltüzelte a szekrénykort.”

A kiállítóhelyiségekben a tél túléléséhez elengedhetetlen kályhák jelennek meg egyedüli elemként, melynek tűzterében a műhelymunka eredményeit ismerheti meg az érdeklődő videók formájában.

A **katalógus** röviden ismerteti a Település Arculati Kézikönyv szerepét, a mintakönyv tartalmi felépítését illetve Tarnabod közelmúltjának áttekintését és korábbi szociális kísérleteit. Bemutatja a workshop résztvevőit és annak eredményeit. Kísérletképpen a kiadvány A5 formátumhoz közeli méretben rövid terjedelemmel, füzet jelleggel készül, a megszokottól eltérően nagy példányszámban, szóróanyag helyett is. A kiállítás témájából adódóan – a szóróanyaghoz hasonlóan – reklámajándék sem készülne, a szerepét a rövid kiadvány biztosítaná. Grafikai terv: Juhász Veronika, Szabóné Jánossy Kinga

A projekt hazai kommunikációját a Település Arculati Kézikönyv elkészítéséhez segítséget nyújtó **workshop**ra alapoznánk. Az eseményhez webfelület készül, amelyen részletes információk elérhetők a Településképi Arculati Kézikönyvek szerepéről, Tarnabodról, a kutatómunka eredményéről, és nem utolsósorban a résztvevőkről, munkásságukról. A Település Arculati Kézikönyvek elkészítésének határideje 2017. december 31. Ennek megfelelően a workshopra október végén, november elején kerülne sor, annak érdekében, hogy az eredményei más érintett települések esetében is felhasználhatóak legyenek. Az építési időszak kurátori jelenléte két héttel kalkulálható. Workshopra felkérendő résztvevők Pető Zoltán tarnabodi polgármester és Fajcsák Dénes Heves megyei főépítész mellett elsősorban a Think Global, Bulild Social! magyarországi (Építők) kiállításán szereplők közül kerülnek kiválasztásra. (Borsos Melinda, Dimitrijevic Tijana, Fehér Bori, Holczer Veronika, Kemes Balázs, Pozsár Péter)

Kurátor: Fábián Gábor (arkt építész stúdió)
 2016 Velencei Építészeti Biennále magyar pavilonjának egyik kurátora
 2017 OFF-Biennále egri Arkt Ellátó „Alternatívák” című kiállításának kurátora
 2017 Abasár, Apc, Besenyőtelek, Domoszló, Dormánd, Egerfarmos, Mezőszemere, Mezőtárkány, Pély, Szücsi, Tarnabod, Tarnaszentmiklós, Tarnasárány helységek Település Arculati Kézikönyveinek elkészítésére megbízott főépítész

A kiállítás tervezett költségvetése: 22,5M

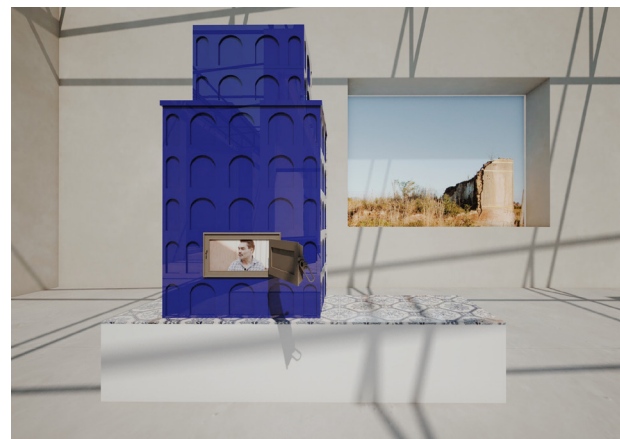
1. Kiállítás építés költsége 4,0M

- álmennyezet, beépített nyílás bontása 0,4M
 - előtét fal építés, festés 1,5M
 - kályhák építése 0,4M
 - vetítés kiiépítése kályhatestben 1,0M
 - helyi elektromos fűtés kiépítése 0,4M
 - üvegtető fölé tervezett kültéri világítás kiépítése 0,3M
2. Kiállítási tartalom költsége 11,5M

- workshop szervezés és tiszteletdíjak 2,0M
 - résztvevő lakosság téli tüzelőanyag díja 1,0M
 - mozgó- és állókép készítés 1,0M
 - kiállítási grafika tervezés1,0M
 - kiadványtervezés 1,0M
 - kiadvány tartalom 0,5M
 - fordítás 0,5M
 - nyomdai költség 2,5M
 - kiállítási grafika 0,5M
 - kurátori díj 1,5M
3. Kommunikáció 3,5M

- kommunikációs felületek 1,0M
 - kommunikáció, menedzsment 0,5M
 - sajtótájékoztató 0,2M
 - megnyitó 1,8M
4. Infrastruktúra 3,5M

- szállítás 1,0M
 - utazás, parkolás 0,5M
 - szállás 2,0M

A projekt elsődleges célja az alternatív Település Arculati Kézikönyv elkészítése, amelynek tanulságait más települések is felhasználhatják. Eszköze pedig a workshop, a leggyorsabb információcsere lehetőség. **A megvalósítás ütemezése** is ehhez igazodik. A korábban említett véghatáridő 2017. december 31. Annak érdekében, hogy az eredmények valóban használhatóak legyenek, a workshop legkésőbb november elején esedékes. Ez minimum két-két nap helyszíni illetve műhelymunkát jelent, amit a tapasztalatok összegzése követ november 17-dikei határidővel.

2018 tavaszán a szükséges adminisztráció feladatok mellett a videófelvételek szerkesztése, a helyszínen is használt különböző kályhatípusok kiválasztása, a kiállítás egyéb elemeinek megtervezése, a henger alakú térben és a kiadvány füzetben is megjelenő műhelymunka írásos és képes dokumentálása (workshop, résztvevők, eredmények) történne. A kiállítást megelőzően két-három héttel kerülne sor a pavilont érintő átalakításokra és a cserépkályhák építésére, műszaki berendezések, világítás telepítésére.

Összegzés/Summary

Milyen jövőképet fogalmazzon meg egy kilátástalan helyzetben lévő település, ahol az általános településképi kérdések nem helyénvalóak és építés helyett az üresen maradt, omladozó épületek elbontása az aktuális feladat. A közösségi építés, az építészeti jelenlét önmagában pedig nem megoldás. A kísérleti projekt keretében kiemelkedő fiatal építészekből válogatott munkacsoport keresheti a választ.

What kind of vision should be formulated by a village with hopeless circumstances where the general character issues are irrelevant. Instead of construction the demolition of collapsing houses is the actual task. Collective construction or architects' presence is not a solution. In the framework of the experimental project outstanding young Hungarian architects are looking for answers.